

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztejn

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko Z. N.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Z. N. na rzecz powódki A. B. kwotę 22.663,82 zł (dwadzieścia dwa tysiące sześćset sześćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 listopada 2019 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego Z. N. na rzecz powódki A. B. kwotę 4.751 zł (cztery tysiące siedemset pięćdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

VIII C 171/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 stycznia 2020 roku powódka A. B., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosła o zasądzenie od pozwanego Z. N. kwoty 22.663,82 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 listopada 2019 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, iż pomiędzy stronami prowadzone było postępowanie o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w miejscowości N., gm. S. dla której Sąd Rejonowy w Bełchatowie prowadzi księgę wieczystą nr (...) wyniku czego Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny w sprawie sygn. akt I Ns 1545/11 wydał w dniu 28 grudnia 2015 roku postanowienie. W przedmiocie zniesienia współwłasności przedmiotowej nieruchomości przysądżając ją na własność pozwanego z obowiązkiem spłaty kwoty 131.500,63 zł na rzecz powódki, w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Pozwany od przedmiotowego postanowienia wniósł apelację która została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi sygn. akt II Ca 1201/16 z dnia 9 marca 2017 roku. Z uwagi na to, że pozwany nie dokonał spłaty powódka wszczęła postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi K. P. pod sygn. akt Km 6857/17, w toku którego komornik wyegzekwował na rzecz powódki kwotę 1.110,39 zł, z czego na rzecz należności głównej przypadła kwota 713,24 zł.

Pozwany dokonał wpłat na poczet przedmiotowej spłaty w dniu 19 czerwca 2019 roku w wysokości 415,65 zł, 30 września 2019 roku w wysokości 588,30, 2 października 2019 roku w wysokości 106,44 zł. W dniu 2 grudnia 2019

roku bezpośredni na rachunek wierzyciela pozwany dokonał zapłaty kwoty 131,500 zł, zaś w tytule przelewu pozwany wskazał, iż jest to spłata zadłużenia tytułem sygn. akt I Ns 1545/11.

Z uwagi na opóźnienie terminu w zapłacie powódka dokonała kapitalizacji odsetek ustawowych za opóźnienie każdorazowo pomniejszając należność zasądzoną przez Sąd o wypłaty dokonane przez komornika:

- od kwoty 131.500,63 zł od dnia 12 czerwca 2017 roku do dnia 19 czerwca 2019 roku odsetki wyniosły 18.586,62 zł (w dniu 19 czerwca 2019 roku wpłata 415,63 zł z czego komornik naliczył 54,23 na należność główną);

- od kwoty 131.446,40 zł od dnia 20 czerwca 2019 roku do dnia 30 czerwca 2019 roku odsetki ustawowe wyniosły 2.546,10 zł (w dniu 30 września 2019 roku wpłata w wysokości 588,30 zł z czego na należność główną komornik zaliczył 552,57 zł);

- od kwoty 130.893,83 zł od dnia 1 października 2019 roku do dnia 2 października 2019 roku odsetki ustawowe za opóźnienie wyniosły 25, 10 zł (w dniu 2 października 2019 roku wpłata w wysokości 106,44 zł w całości zaliczona na poczet należności głównej);

- od kwoty 130.878,39 zł od dnia 3 października 2019 roku do dnia 2 grudnia 2019 roku odsetki ustawowe za opóźnienie wyniosły 1506 zł.

Łącznie odsetki za opóźnienie wyniosły 22.663,82 zł.

Pełnomocnik powódki wskazał, że gdyby rozstrzygnięcie o odsetkach Sąd zawarł w postanowieniu prawdopodobnie pozwany zapłaciłby należność wcześniej, bowiem dopiero po odebraniu przez pozwanego wezwania do zapłaty skapitalizowanych odsetek dokonanie spłaty należności w całości. Brak rozstrzygnięcia o odsetkach spowodował, że pozwany zwlekał z zaspokojeniem roszczenia głównego i przedłużał bez konsekwencji postępowanie egzekucyjne, tak by należność powódki nie została zaspokojona. Wskazał, że zgodnie z dyspozycją art. 418 § 1 k.c. samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego daje wierzycielowi prawo do domagania się odsetek.

Podkreślił, że brak rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek jest jak wynika z analizy treści uzasadnienia postanowienia niezamierzona. Wskazał, że zgodnie z utrwaloną judykaturą i orzecznictwem jeżeli o żądaniu strony Sąd wspomni jedynie w uzasadnieniu orzeczenia pomijając je zupełnie w sentencji, a strona nie zażąda uzupełnienia wyroku, to brak orzeczenia o pominiętym żądaniu nie daje podstawy do skargi rewizyjnej i strona może już tylko nowe powództwo o którym Sąd w wyroku nie orzekł. Wobec braku rozstrzygnięcia w tym zakresie roszczenie o odsetki nie jest objęte powagą rzeczy osądzonej.

(pozew k.4-7)

W dniu 17 marca 2020 roku Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodny z żądaniem pozwu.

(nakaz k. 44)

W dniu 20 kwietnia 2020 roku pozwany wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. Pozwany podniósł, że uregulował w całości zobowiązanie wynikające z postanowienia z dnia 28 grudnia 2015 roku sygn. I Ns 1545/11 przed otrzymanie wezwania do zapłaty kwot objętych sprzeciwem, tym samym nie dając podstaw do wytoczenia powództwa o zapłatę odsetek. Wskazał, że orzeczenie nie zawierało rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek, zaś powódka nie wystąpiła o jego uzupełnienie.

(sprzeciw k. 47- 48)

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanego, pełnomocnik powódki podtrzymał żądanie zawarte w pozwie. Wskazał, że zarówno na tle orzecznictwa jak i doktryny w przypadku pominięcia przez Sąd obligatoryjnego rozstrzygnięcia w

orzeczeniu wydanym na podstawie art. 212 § 3 k.c. powinna skłonić pozwanego do przyznania racji powódce, że jest uprawniona do żądania odsetek w niniejszym postępowaniu i dobrowolnej zapłaty.

Wskazał, że pozwany wbrew twierdzeniu dokonał spłaty należności głównej wynikającej z przedmiotowego orzeczenia dopiero po wezwaniu go do zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty głównej, bowiem odebrał wezwanie 28 listopada 2019 roku zaś zapłata należności głównej została dokonana w dniu 2 grudnia 2019 roku.

(odpowiedź na sprzeciw k. 53-54)

Do końca powstępowania stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy z dnia 10 grudnia 2020 roku k.68, protokół rozprawy z dnia 16 lutego 2021 roku k. 77-79, protokół rozprawy z dnia 23 marca 2021 roku k. 88, pismo procesowe pozwanego k.81-85, głos do protokołu k.89-90)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi –Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny sygn. akt I Ns 1545/11 dokonał zniesienia współwłasności nieruchomości o wartości 260.800 zł położonej przy miejscowości N., gminie S., składającej się z działek o nr ewidencyjnych 697 i 846, o powierzchni 2,4000 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Belchatowie prowadzona jest Księga wieczysta o numerze (...), w ten sposób, że przyznać tą nieruchomość na wyłączną własność Z. N.. W pkt 2 przedmiotowego postanowienia Sąd zasądził od Z. N. na rzecz A. B. kwotę 131.500,63 zł tytułem spłaty, płatną w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. W sentencji postanowienia Sąd nie zawarł rozstrzygnięcia co do roszczenia odsetkowego.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że ustalając termin płatności zasądzonej spłaty na okres 3 miesięcy biegnący od uprawomocnienia się orzeczenia wziął po uwagę konieczność zgromadzenia przez Z. N. kwoty należnej A. B.. Wskazał, że odroczenie płatności nie będzie w opinii Sądu zanadto dotkliwie dla uczestniczki i podkreślił, że jednocześnie zastrzegł ustawowe odsetki na wypadek uchybienia terminowi płatności.

(odpis postanowienia k. 13-14, uzasadnienie postanowienia k. 16-26, okoliczności bezsporne)

Od powyższego postanowienia Z. N. wniósł apelację, która została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 9 marca 2017 roku sygn.. akt III Ca 1201/16.

(odpis postanowienia k. 15, okoliczności bezsporne)

Z uwagi na niewywiązanie się przez Z. N. z obowiązku spłaty, A. B. wszczęła przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne, które było prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi K. P. pod sygn. Km 6857/17. Postępowanie postanowieniem z dnia 4 grudnia 2019 roku zostało umorzone na wniosek wierzyciela, z uwagi na spełnienie świadczenia przez dłużnika w zakresie kwoty 131.500 zł.

(odpis postanowienia k. 27-28, dowód przelewu k. 37, okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 13 listopada 2019 roku, skierowanym pod dwa adresy, powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty w wysokości 22.176,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 130.390,24 zł od dnia 14 listopada 2019 roku do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie wynikających z nieterminowego uiszczania należności zasądzonej na rzecz Powódki w postanowieniu z dnia 28 grudnia 2015 roku Sądu rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi sygn.. akt I Ns 1454/11, w terminie do dnia 20 listopada 2019 roku pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Wskazane pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 28 listopada 2019 roku.

W odpowiedzi na wezwanie pozwany wskazał, że zobowiązanie wynikające z przedmiotowego postanowienia zostało wykonane i wygasło, zaś orzeczenie to nie zawierało rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek, zaś A. B. nie wystąpiła o jego uzupełnienie.

(pismo k. 31,32, dowód nadania k.32, wydruki ze strony (...) k.33-36, pismo k.49)

Egzekucja kwoty głównej z postanowienia była nieskuteczna. Pozwany w jej toku pisał zażalenia i skargi na postanowienia komornika co przedłużało podejmowane przez komornika czynności. W czasie 2 lat dostałam od pozwanego około 1200 zł. Pozwany pod koniec listopada zaproponował powódce że spłaci jej kwotę główną 131.000 pod warunkiem że wycofa postępowanie egzekucyjne. 29 listopada 2019 roku pozwany wysłał SMS powódce że spłaci jej dobrowolnie kwotę 131.000 zł i sprawa zostanie zakończona.

(zeznania powódki 00:10:19 w protokole rozprawy z dnia 16 lutego 2021 roku k. 77-79)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Stosownie do treści art. 351 § 1 k.p.c., strona może w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu - od jego doręczenia, zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku, jeżeli sąd nie orzekł o całości żądania, o natychmiastowej wykonalności albo nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu. Zgodnie z § 2, wniosek o uzupełnienie wyroku, co do zwrotu kosztów lub natychmiastowej wykonalności sąd może rozpoznać na posiedzeniu niejawnym, natomiast § 3 określa, że orzeczenie uzupełniające wyrok zapada w postaci wyroku, chyba że uzupełnienie dotyczy wyłącznie kosztów lub natychmiastowej wykonalności.

Jak wynika z powyższego jeżeli sąd nie rozpozna całości żądania pozwu, to co do pozostałej części trwa stan sprawy w toku, a nadto stronie nie przysługuje środek odwoławczy, zgodnie z ogólną zasadą, że tam, gdzie nie ma rozstrzygnięcia, nie ma środka zaskarżenia. Tę sytuację władny jest uleczyć sąd, orzekając o uzupełnieniu wyroku, ale tylko na wniosek strony złożony w terminie określonym w art. 351 k.p.c. Po upływie tego terminu strona może wytoczyć nowe powództwo o część nierozstrzygniętą, brak jest bowiem w tym zakresie powagi rzeczy osądzonej.

Uzupełnienie wyroku może nastąpić wyłącznie na wniosek strony, złożony w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu - od dnia doręczenia wyroku. Wniosek o uzupełnienie wyroku, złożony przez stronę po upływie terminu przewidzianego w art. 351 § 1, podlega odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1989 r., I CZ 270/89). Termin do wniesienia wniosku o uzupełnienie wyroku, jako termin procesowy, podlega przywróceniu na zasadach ogólnych (art. 168 i n.). Powstaje jednak pytanie, czy uchybienie terminowi do żądania uzupełnienia wyroku pociąga za sobą ujemne skutki dla strony, co według art. 168 § 2 jest przesłanką przywrócenia terminu. Niewątpliwie negatywne konsekwencje dla strony niesie pominięcie w wyroku rygору natychmiastowej wykonalności, czy rozstrzygnięcia o kosztach. Rozstrzygnięcia w tym zakresie nie można bowiem dochodzić w odrębnym postępowaniu. Co się natomiast tyczy pominięcia w wyroku niektórych żądań albo nierozstrzygnięcia o roszczeniu w całości, to - skoro brak rozstrzygnięcia objętego powagą rzeczy osądzonej - powód ma możliwość dochodzenia roszczenia w nowym procesie w takim zakresie, w jakim nie zostało ono objęte wyrokiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1966 r., II PR 436/66). Wydaje się jednak, że nawet w przypadku, gdy powód może wytoczyć ponownie powództwo o niezasadzoną część roszczenia przyjąć należy dopuszczalność wniosku o uzupełnienie wyroku. Chociaż wskutek pominięcia w wyroku części roszczenia prawa strony nie zostają uszczuplone, jednakże jego dochodzenie w nowym postępowaniu wiąże się z dodatkowymi staraniami i kosztami.

W związku z wyrażonym wyżej zapatrywaniem należy zauważyć, że judykatura zajmuje stanowisko, że od wyboru powoda zależy to, czy wystąpić w wnioskiem o uzupełnienie wyroku, czy też wytoczyć nowe powództwo o tę część roszczenia lub to spośród roszczeń, które nie zostało uwzględnione przez sąd (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1969 r., II CR 246/69).

Niewątpliwie postanowienie z dnia 28 grudnia 2015 roku nie uwzględniało rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek, od zasądzonej od Z. N. na rzecz A. B. kwoty 131.500,63 zł tytułem spłaty, płatnej w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Innymi słowy nie zawierało rozstrzygnięcia o roszczeniu w zakresie należności ubocznych w postaci odsetek za opóźnienie. Dla ustalenia odsetek niezbędne jest wskazanie ich wysokości oraz okresu, za który przysługują. Odsetki według stopy ustawowej należą się za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia i stanowią rodzaj rekompensaty typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wynikającego z pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego. Odsetki są sankcją cywilnoprawną o uniwersalnym charakterze, przewidzianą w art. 481 § 1 k.c., związaną z określonym w tym przepisie zachowaniem się każdego dłużnika, który opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Jeżeli więc w orzeczeniu nie zamieszczono wyraźnego rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek należnych z tytułu uchybienia terminowi dokonania spłaty, to brak ten nie może być utożsamiany z istnieniem orzeczenia negatywnego i w konsekwencji przesądzać istnienia powagi rzeczy osądzonej. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że Sąd powinien orzec w orzeczeniu kończącym postępowanie o wszystkich roszczeniach zgłoszonych przez strony roszczeniach. Niekiedy jednak w wyniku pomyłki lub niedostatecznego sprecyzowania zdarza się, że orzeczenie nie zawiera pełnego rozstrzygnięcia. Sąd, wydając orzeczenie, musi zamieścić nie tylko rozstrzygnięcie o uwzględnionych roszczeniach powoda/ wnioskodawcy, ale również oddalić powództwo w części, w jakiej było niezasadne. Ma to znaczenie praktyczne, gdyby został wniesiony ponowny pozew o to samo roszczenie, ponieważ powaga rzeczy osądzonej obejmuje tylko rozstrzygnięcie zawarte w sentencji orzeczenia. W przypadku gdy Sąd w wydanym wyroku nie orzekł o całości żądania, o natychmiastowej wykonalności albo nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien zamieścić z urzędu (np. o odsetkach, o zwrocie kosztów postępowania, o częściowym oddaleniu powództwa), powodowi przysługiwało prawo do złożenia wniosku o jego uzupełnienie. Dotyczy to także wypadku, gdy w sprawie, której zakres nie zależy od treści żądania pozwu (np. w sprawie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym), sąd - wbrew wynikom postępowania - nie orzekł o roszczeniu niezgłoszonym w żądaniu lub przyznał je w rozmiarze mniejszym niż należało. W wyjątkowych przypadkach Sąd może uzupełnić wyrok na posiedzeniu niejawnym - bez udziału stron. Natomiast strona, która nie złożyła wniosku o uzupełnienie wyroku w przypisanym terminie, może wytoczyć nowe powództwo o pominięte roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1973 r., sygn. akt III CRN 223/7). Jeżeli więc minęło 14 dni od publikacji orzeczenia, to powódka mogła wystąpić z odrębnym, nowym powództwem o same odsetki, co też uczyniła.

Z powyższych względów orzeczono, jak w pkt 1 sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. regulującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Strona powodowa wygrała proces w całości, a zatem należy się jej od pozwanego zwrot kosztów procesu na które złożyły się opłata sądowa w kwocie 1.134 zł, koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej 3.600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz.U. 2015, poz. 507 z późn. zmian.), a także opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.